

2025/2043

13.10.2025

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2025/2043**z dnia 10 października 2025 r.****w sprawie struktury, szczegółów technicznych i procedury przedkładania dowodów dotyczących wpływu zmiany klimatu i skutków odziedziczonych dla gleb organicznych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE⁽¹⁾, w szczególności jego art. 13b ust. 10,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (UE) 2018/841 daje państwom członkowskim dostęp do kompensacji za określone nadwyżki emisji i zmniejszenie pochłaniania. Zgodnie z tym rozporządzeniem takie emisje i pochłanianie należy przypisać długoterminowym skutkom zmiany klimatu skutkującym nadwyżką emisji albo zmniejszeniem pochłaniaczy, pozostającym poza kontrolą państw członkowskich i niekwalifikującym się jako zjawiska katastrofalne, albo skutkom odziedziczonym wcześniejszych praktyk gospodarowania w państwach członkowskich, w których odsetek gleb organicznych na zarządzanych przez nie obszarach jest wyjątkowo wysoki.
- (2) Zgodnie z art. 13b ust. 8 rozporządzenia (UE) 2018/841 suchość klimatu uznaje się za cechę środowiskową do celów identyfikacji obszarów dotkniętych długoterminowymi skutkami zmiany klimatu. Aby przeanalizować zmiany stosunku zapotrzebowania na wodę do dostępności wody w długich okresach, należy zatem oprzeć się na wskaźniku suchości. Rozmieszczenie geograficzne biomów i wydajność zarządzanych gruntów są nierozzerwalnie powiązane z suchością. Ponieważ wskaźnik suchości obejmuje podstawowe zmienne dotyczące opadów i potencjalnej ewapotranspiracji i jest niepodatny na lokalne skutki działalności człowieka, jest on wiarygodnym sposobem analizy zmian stosunku między zapotrzebowaniem na wodę a dostępnością wody w długich okresach.
- (3) Obszary, które zmieniły klasę suchości z wilgotnej lub suchej półwilgotnej na półsuchą, suchą lub ekstremalnie suchą, zgodnie z opisem w Konwencji ONZ w sprawie zwalczania pustynnienia, lub obszary sklasyfikowane jako półsuche, suche lub ekstremalnie suche, których odpowiedni wskaźnik suchości zmniejszył się, borykają się z ograniczeniami spowodowanymi niedoborem wody. Rosnący niedobór wody może prowadzić do zmian polegających na zmniejszeniu pokrywy roślinnej, obniżeniu zawartości węgla organicznego w glebie, osłabieniu struktury gleby, zmniejszeniu różnorodności biologicznej gleby i podniesieniu wskaźnika erozji gleby. Zmiany te powodują obniżenie zarówno potencjału sekwestracji dwutlenku węgla, jak i odporności gruntów na zmianę klimatu. Obszar, który im podlega należy zatem uznać za obszar dotknięty długoterminowymi skutkami zmiany klimatu.
- (4) Aby możliwe było wykorzystanie potencjalnie wyższej jakości danych potwierdzonych przez środowisko naukowe, państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania wskaźników innych niż wskaźnik suchości do określania obszarów dotkniętych długoterminowymi skutkami zmiany klimatu, pod warunkiem że wykażą one związek między długoterminowymi skutkami zmiany klimatu a zmniejszeniem zdolności gleby do sekwestracji dwutlenku węgla.
- (5) Powszechną praktyką w środowisku naukowym jest określanie występowania zjawisk naturalnych na 85. lub wyższym percentylu rozkładu lub jako wyjątkowego. Odsetek gleb organicznych na obszarze gruntów zarządzanych przez dane państwo członkowskie należy zatem uznać za wyjątkowo wysoki w porównaniu ze średnią unijną, jeżeli jest on równy lub wyższy od 85. percentyla rozkładu częstości występowania takich gleb we wszystkich państwach członkowskich.

⁽¹⁾ Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj>.

- (6) Odziedziczone skutki wcześniejszych praktyk gospodarowania glebami organicznymi, takich jak odwadnianie lub zalesianie torfowisk, mogą przyspieszyć degradację gleb organicznych, a tym samym powodować emisję z gleby w perspektywie długoterminowej, co prowadzi do powstawania mniej odpornych ekosystemów. Obszary, na których widoczne są negatywne skutki takich wcześniejszych praktyk gospodarowania należy zatem również uznać za obszary dotknięte skutkami odziedziczonymi.
- (7) Aby nie naruszać integralności rozporządzenia (UE) 2018/841 i nie podważać starań państw członkowskich na rzecz osiągnięcia celów na 2030 r. określonych w tym rozporządzeniu, państwa członkowskie, które chcą skorzystać z dodatkowej kompensacji przewidzianej w tym rozporządzeniu, powinny przedstawić dowody działań podjętych w celu poprawy efektywności klimatycznej na dotkniętych obszarach, zarówno pod względem łagodzenia zmiany klimatu, jak i odporności na zmianę klimatu. Takie środki polityczne są warunkiem wstępnym korzystania z mechanizmu elastyczności. W przypadku długoterminowych skutków zmiany klimatu dane państwo członkowskie powinno zatem stosować praktyki i technologie zrównoważonego gospodarowania gruntami, a w przypadku odziedziczonych skutków wcześniejszych praktyk gospodarowania glebami organicznymi – jego starania powinny polegać na zarządzaniu poziomem zwierciadła wody lub równoważnych praktykach gospodarowania, które minimalizują negatywne skutki odziedziczone, przy jednoczesnym uwzględnieniu odporności dotkniętych obszarów.
- (8) Aby przedstawić dowody na nadmierne emisje i zmniejszające się pochłanianie, należy zastosować metodę porównania. Aby określić wielkość, w tonach ekwiwalentu CO₂, długoterminowych skutków zmiany klimatu lub skutków odziedziczonych wcześniejszych praktyk gospodarowania glebami organicznymi, należy porównać obszar dotknięty skutkami z obszarem, na którym nie występują te skutki o tych samych podstawowych cechach, takich jak wielkość, użytkowanie gruntów, klimat, konfiguracja terenu i typ gleby.
- (9) Ponieważ zarówno długoterminowe skutki zmiany klimatu, jak i skutki odziedziczone wcześniejszych praktyk gospodarowania glebami organicznymi wymagają odwrócenia negatywnych tendencji w zakresie pochłaniania dwutlenku węgla przez grunty, należy przedstawić dowody podjęcia takich starań na początku okresu dostosowania się do wymagań w latach 2026–2030.
- (10) Aby zapewnić zgodność z przedkładanymi wykazami gazów cieplarnianych wymaganymi na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999^(*), dane wykorzystywane do celów potwierdzenia kwoty kompensacji za nadwyżkę emisji i zmniejszone pochłanianie powinny być zgodne z normami przejrzystości, dokładności, spójności, porównywalności i kompletności mającymi zastosowanie do przeglądów wykazów gazów cieplarnianych przeprowadzanych zgodnie z art. 38 tego rozporządzenia.
- (11) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Zmian Klimatu,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „wskaźnik suchości” oznacza stosunek ilości opadów do potencjalnej ewapotranspiracji;
- 2) „klasa suchości” oznacza dowolną z następujących kategorii, w których klasyfikuje się obszary według wskaźnika suchości:
 - 0,65: wilgotna,
 - 0,50–0,65: sucha półwilgotna,
 - 0,20–0,50: półsucha,

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

- 0,05–0,20: sucha,
 - < 0,05: ekstremalnie sucha;
- 3) „gleba organiczna” oznacza glebę odpowiadającą definicji opartej na zatwierdzonych normach krajowych, stosowanej do celów sprawozdawczości na podstawie Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) albo, w przypadku braku takich norm, zgodną z kryteriami wymienionymi w wytycznych Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) z 2006 r. (załącznik 3 A.5. Standardowe klasyfikacje klimatu i gleb, rozdział 3 w tomie 4).

Artykuł 2

Dowody dotyczące obszarów dotkniętych długoterminowymi skutkami zmiany klimatu

1. Państwa członkowskie identyfikują w sposób jednoznaczny geograficznie obszary dotknięte długoterminowymi skutkami zmiany klimatu.
2. Dowody potwierdzające identyfikację obszarów dotkniętych długoterminowymi skutkami zmiany klimatu, o których mowa w ust. 1 są oparte na wskaźniku suchości. Obszar, który zmienił klasę suchości z wilgotnej lub suchej półwilgotnej na półsuchą, suchą lub ekstremalnie suchą, lub obszar sklasyfikowany jako półsuchy, suchy lub ekstremalnie suchy, którego wskaźnik suchości obniżył się, jest uznawany za obszar dotknięty długoterminowymi skutkami zmiany klimatu.
3. W należycie uzasadnionych przypadkach, w celu udowodnienia długoterminowego wpływu zmiany klimatu państwa członkowskie mogą oprzeć się na wskaźnikach innych niż wskaźnik suchości. Te inne wskaźniki muszą wykazywać związek między długoterminowymi skutkami zmiany klimatu a zmniejszeniem zdolności do sekwestracji dwutlenku węgla na danym obszarze.
4. Dane wykorzystywane do wykazania długoterminowego wpływu zmiany klimatu muszą pochodzić od oficjalnych służb meteorologicznych, organów lub instytucji naukowych i być dostępne w całej Unii.
5. Wynik analizy długoterminowego wpływu zmiany klimatu musi wykazywać odpowiednie zmiany w klasach suchości na podstawie porównania szeregów czasowych z co najmniej 20 kolejnych lat w okresie od 2001 r. do końca 2025 r.
6. Dowody, o których mowa w ust. 2–5, muszą być możliwe do zweryfikowania i obejmować następujące elementy:
 - a) zastosowaną metodę, wykorzystane dane wejściowe i wynik identyfikacji, o której mowa w ust. 1;
 - b) opis starań na rzecz odwrócenia tendencji w zakresie nadwyżki emisji lub zmniejszania pochłaniaczy generowanych na obszarach zidentyfikowanych na podstawie ust. 1.

Artykuł 3

Dowody dotyczące skutków odziedziczonych w przypadku gleb organicznych w państwach członkowskich, w których odsetek gleb organicznych jest wyjątkowo wysoki

1. Progiem służącym do określenia wyjątkowo wysokiego odsetka gleb organicznych w porównaniu ze średnią unijną jest 85. percentyl rozkładu częstości występowania gleb organicznych w stosunku do całkowitej powierzchni zarządzanych gruntów w każdym państwie członkowskim. Dane pozwalające ustalić odsetek gleb organicznych w zarządzanych gruntach określono w załączniku.
2. Państwa członkowskie, w których odsetek gleb organicznych ustalony na podstawie ust. 1 jest wyjątkowo wysoki, identyfikują w sposób jednoznaczny geograficznie obszary dotknięte odziedziczonymi skutkami wcześniejszych praktyk gospodarowania, które miały miejsce przed 2013 r.

3. Dowody potwierdzające identyfikację obszarów, o których mowa w ust. 2, muszą być możliwe do zweryfikowania i obejmować następujące elementy:

- a) zastosowaną metodę, wykorzystane dane wejściowe i wynik identyfikacji, o której mowa w ust. 2;
- b) opis wcześniejszych praktyk zarządzania, o których mowa w ust. 2, w tym ramy czasowe ich stosowania wraz z dowodami potwierdzającymi ich występowanie;
- c) opis starań na rzecz odwrócenia tendencji w zakresie nadwyżki emisji generowanych na obszarach zidentyfikowanych na podstawie ust. 2.

Artykuł 4

Dowody wystąpienia nadwyżki emisji i zmniejszenia pochłaniania

1. Dowody potwierdzające nadwyżkę emisji i zmniejszenie pochłaniania przedstawione przez państwa członkowskie muszą być możliwe do zweryfikowania.

2. W przypadku obszarów zidentyfikowanych na podstawie art. 2 ust. 1 dowody, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu muszą być oparte na różnicy między emisjami całkowitymi i całkowitym pochłanianiem generowanymi w latach 2026–2030 na tych obszarach a emisjami całkowitymi i całkowitym pochłanianiem generowanymi w tym samym okresie na obszarze tego samego państwa członkowskiego, który jest podobny pod względem klimatu i typu gleby oraz kategorii sprawozdawczych i tych samych praktyk gospodarowania, oraz który nie został zidentyfikowany zgodnie z art. 2 ust. 1. Porównanie to można również przeprowadzić z tym samym obszarem, w ramach tych samych praktyk zarządzania, w okresie historycznym po 1990 r., w którym obszar ten nie kwalifikowałby się jako obszar objęty długoterminowym wpływem zmian klimatu zgodnie z art. 2 ust. 1.

3. W przypadku obszarów zidentyfikowanych na podstawie art. 3 ust. 2 dowody, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu muszą być oparte na różnicy między emisjami całkowitymi i całkowitym pochłanianiem generowanymi w latach 2026–2030 na tych obszarach a emisjami całkowitymi i całkowitym pochłanianiem generowanymi w tym samym okresie na obszarze tego samego państwa członkowskiego, który jest podobny pod względem klimatu i typu gleby oraz kategorii sprawozdawczych, oraz który nie kwalifikuje się jako dotknięty skutkami zmiany klimatu zgodnie z art. 3 ust. 2.

Artykuł 5

Procedura przedkładania dowodów

1. Państwa członkowskie zamierzające skorzystać z kompensacji z tytułu nadwyżki emisji lub zmniejszenia pochłaniania przedkładają Komisji wniosek w tej sprawie do dnia 30 listopada 2026 r. Wniosek zawiera dowody określone w art. 2 lub art. 3, stosownie do przypadku.

2. Komisja informuje zainteresowane państwa członkowskie o wyniku weryfikacji wniosku nie później niż trzy miesiące po otrzymaniu kompletnego wniosku.

3. Na podstawie wyniku weryfikacji, o której mowa w ust. 2, i nie później niż dnia 15 stycznia 2032 r., dane państwo członkowskie przedkłada Komisji dowody określone w art. 4, łącznie z opisem zastosowanych metod.

4. Do dnia 31 maja 2027 r., a następnie co roku, dane państwo członkowskie aktualizuje dowody, o których mowa odpowiednio w art. 2 ust. 6 lit. b) lub art. 3 ust. 3 lit. c), w tym dowody dotyczące postępów w zwiększaniu zdolności gruntów do sekwestracji dwutlenku węgla i ich odporności na zmianę klimatu.

5. Dowody określone w art. 2, 3 i 4 muszą być przejrzyste, dokładne, spójne, porównywalne i kompletne.

Artykuł 6

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 10 października 2025 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

Percentyl odsetka gleb organicznych w zarządzanych gruntach państw członkowskich, o którym mowa w art. 3 ust. 1

	Gleby organiczne ogółem (ha)	Powierzchnia zarządzanych gruntów (ha)	Percentyl odsetka gleb organicznych w zarządzanych gruntach w rozkładzie częstotliwości występowania
Austria	35 193	8 387 000	62
Belgia	2 720	3 068 918	42
Bułgaria	3 201	11 100 190	23
Chorwacja	2 685	5 659 400	27
Cypr	0	601 818	0
Czechy	20 816	7 886 922	58
Dania	163 353	4 196 384	65
Estonia	713 246	4 141 134	88
Finlandia	12 725 643	27 580 372	100
Francja	87 735	63 858 640	50
Niemcy	1 730 444	35 790 117	73
Grecja	6 665	10 989 138	35
Węgry	8 224	8 990 089	46
Irlandia	2 022 529	6 985 006	92
Włochy	24 285	30 133 601	38
Łotwa	888 752	6 095 484	85
Litwa	538 448	6 287 720	77
Luksemburg	0	258 600	0
Malta	0	22 778	0
Niderlandy	387 405	4 154 194	81
Polska	1 362 674	31 393 136	69
Portugalia	0	9 221 763	0
Rumunia	13 197	22 819 121	31
Słowacja	0	4 809 520	0
Słowenia	4 227	2 027 300	54
Hiszpania	3	50 622 199	19
Szwecja	11 682 346	37 726 543	96